एकाइ ४ · सामाजिक समस्या र समाधान

उत्तरकुञ्जिका · शिक्षकका लागि

पूर्णाङ्क ३०

अङ्क विभाजनमा दिइएका बुँदाका आधारमा अङ्क दिनुहोस्। फरक शब्दमा लेखिएको भए पनि उही कुरा भनेको उत्तर सही मानिन्छ।

१ मुख्य शब्द

ज्ञान · ३

१. हेपाइ
२. साइबर अपराध
३. साइबर हेपाइ
४. मौलिक अभ्यास
५. पर्म
६. ऐँचोपैँचो

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

२ जोडा मिलाउनुहोस्

ज्ञान · ३

१. माइती नेपाल → **छ.** चेलीबेटी बेचबिखन रोक्ने र बेचिएकाको उद्धार गर्ने
२. सिविन नेपाल → **ग.** बालश्रम र बाल अधिकारमा काम गर्ने
३. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी → **च.** रक्तसञ्चार सेवा र विपत्मा उद्धार र राहत
४. गुठी संस्थान → **ख.** मन्दिर, सत्तल र जात्राका गुठी जग्गा हेर्ने
५. समाज कल्याण परिषद् → **घ.** गैरसरकारी संस्थाको समन्वय र अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थासँग सम्झौता
६. एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल → **क.** मानव अधिकारको रक्षा र अन्यायमा परेकाको पक्षमा आवाज

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

३ ठिक कि बेठिक?

ज्ञान · २

i. ✓ **ठिक**
ii. ✗ **बेठिक:** स्काउटको सुरुआत बेलायतका रबर्ट बेडेन–पावेलले सन् १९०७ मा गरेका थिए।
iii. ✗ **बेठिक:** प्रहरीले अपराध गर्नेलाई पक्रेर अदालतसम्म पुऱ्याउँछ; दण्ड सजाय अदालतले तोक्छ।
iv. ✓ **ठिक**

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

४ अति छोटो उत्तर

क. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ विद्युतीय (इलेक्ट्रोनिक) कारोबार ऐन, २०६३ लेखेमा।

ख. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ १०९८ लेखेमा।

ग. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ अनुराधा कोइराला लेखेमा।

घ. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ थकाली लेखेमा।

ङ. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ जुनियर रेडक्रस सर्कल लेखेमा।

च. **अङ्क विभाजन** — प्रयोग · १

✓ ठगी लेखेमा।

Science Playground, काठ्मान्डे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

छ. **अङ्क विभाजन** **प्रयोग · १**

✓ बोलीबाट गरिने हेपाइ लेखेमा।

ज. **अङ्क विभाजन** **प्रयोग · १**

✓ ऐँचोपैँचो लेखेमा।

५ छोटो उत्तर

क. **अङ्क विभाजन** **बोध · २**

✓ हीनताबोध पैदा हुने वा मनोबल कमजोर हुने भन्ने जस्तो एउटा असर लेखेमा।

✓ विद्यालय जान नमान्ने, एक्लै बस्न रुचाउने, पढ्न मन नलाग्ने, अरूलाई देख्दा डराउने, वा चिन्ता र निराशा बढ्ने भन्ने जस्तो अर्को असर लेखेमा।

ख. **अङ्क विभाजन** **बोध · २**

✓ टोलछिमेकका महिलाहरू मिलेर बनाएको स्थानीय संस्था हो, जसले समाजका विकृति नियन्त्रण गर्न सघाउँछ र महिला हिंसाविरुद्ध आवाज उठाउँछ भनी लेखेमा।

✓ शोषणमा परेका वा घरबाट निकालिएका महिलाको हकका लागि आवाज उठाउँछ र उजुरी दर्ता गराउन र कानुनी उपचार पाउन सघाएर न्याय दिलाउँछ भनी लेखेमा।

ग. **अङ्क विभाजन** **बोध · २**

✓ फरक जातजाति र धर्मका मानिस एउटै पङ्क्तिमा बसेर सँगै खाँदा उचनिचको भावना हट्छ र एकअर्काप्रति सद्भाव बढ्छ भनी लेखेमा।

✓ यसले छुवाछुतजस्तो विकृति हटाउन र सामाजिक एकता कायम राख्न मदत गर्छ भनी लेखेमा।

घ. **अङ्क विभाजन** **प्रयोग · २**

✓ पोस्टलाई लाइक, सेयर वा कमेन्ट नगर्ने र पोस्ट गर्नेलाई “यो ठिक भएन” भन्ने, वा पीडित साथीको साथ दिने भन्ने जस्तो एउटा काम लेखेमा।

✓ प्रमाण (स्क्रिनसट) राखेर शिक्षक वा अभिभावकलाई खबर गर्ने, वा आवश्यक परे प्रहरीको साइबर ब्युरोमा उजुरी गर्ने भन्ने जस्तो अर्को काम लेखेमा।

६ लामो उत्तर

अङ्क विभाजन **बोध · ४**

✓ इन्टरनेट र सामाजिक सञ्जाल प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने: बलियो पासवर्ड राख्ने, पासवर्ड र ओटिपी कसैलाई नदिने, नचिनेका मान्छेको साथी अनुरोध नस्वीकार्ने भन्ने जस्तो एउटा उपाय लेखेमा।

✓ आफ्नो र अरूको फोटो, ठेगाना र व्यक्तिगत विवरण सार्वजनिक नगर्ने, वा गलत नियतले राखिएका सामग्रीलाई लाइक, सेयर र कमेन्ट नगर्ने भन्ने जस्तो दोस्रो उपाय लेखेमा।

✓ हिंसा, घृणा र अपराध फैलाउने सामग्री आफैँ पोस्ट नगर्ने, वा साइबर अपराधमा हुने सजायबारे सबैलाई जानकारी दिने भन्ने जस्तो तेस्रो उपाय लेखेमा।

✓ साथी र अभिभावकलाई सचेत गराउने, वा आफू पीडित भए प्रमाण राखेर अभिभावक, शिक्षक वा प्रहरीलाई तुरुन्त खबर गर्ने भन्ने जस्तो चौथो उपाय लेखेमा।

७ सोच्नुहोस्

उत्तर

चुप लागेर हेर्दा हेप्ने व्यक्तिले आफूलाई कसैले रोक्दैन भन्ठान्छ र हेपाइ दोहोरिँदै जान्छ। पीडित पनि आफूलाई कसैले साथ दिँदैन भन्ने ठानेर कसैलाई भन्दैन, त्यसैले मौनताले हेपाइलाई बल दिन्छ। एउटा साथीले पीडितको साथ दिएर, हेप्नेलाई “यो ठिक भएन” भनेर र शिक्षक वा अभिभावकलाई खबर गरेर हेपाइ रोक्न ठुलो फरक पार्न सक्छ।

Science Playground, काठ्मान्डे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

- ✓ चुप लाग्दा हेप्नेले आफूलाई कसैले रोक्दैन भन्ठान्छ र पीडित एक्लो पर्छ, त्यसैले हेपाइ दोहोरिन्छ भनी लेखेमा।
- ✓ पीडितको साथ दिने, हेप्नेलाई रोक्ने र शिक्षक वा अभिभावकलाई खबर गर्ने भन्ने जस्तो एउटा साथीले गर्न सक्ने काम लेखेमा।

८ क्रियाकलाप: समस्या समाधानका मौलिक अभ्यास

(अङ्क नदिइने)

विद्यार्थीले पाउनुपर्ने नतिजा

गुठी: नेवार समुदायमा चलेको सदस्यहरूको समूह (गोष्ठी); संस्कृतिको संरक्षण, मन्दिर र धार्मिक सम्पत्तिको हेरचाह, जात्रा चलाउने, मृत्यु संस्कारमा परिवारलाई सघाउने। पर्म: ज्याला नलिई श्रम साटासाट गर्ने; काम गर्ने मान्छे नपाउने र ज्याला तिर्न नसक्ने परिवारलाई रोपाइँ, गोडमेल र कटानीमा सघाउने। ऐँचोपैँचो: ब्याजविना सामान सापट लिने र फिर्ता गर्ने; तत्कालको अभाव टार्ने र छिमेकीबिच विश्वास बढाउने। बडघर: थारू समुदायमा माघीमा छानिने गाउँको मुखिया; झैझगडा मिलाउने, सामाजिक नियम बनाउने र सामूहिक काममा सबैलाई परिचालन गर्ने। सहभोज: फरक जातजाति र धर्मका मानिस सँगै खाने; छुवाछुत हटाउने र सामाजिक एकता बढाउने।

तहअनुसार अङ्क	ज्ञान	बोध	प्रयोग	उच्च दक्षता	जम्मा
अङ्क	१३	१०	५	२	३०

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking